

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 13.08.2024 r.

Znak: WZPS-5.431.3.12.2024.JD

Pan
Marek Brzostko
Wójt Gminy Świeszyno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 4 – 6 czerwca 2024 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym w Gminie Świeszyno. Czynności kontrolne wykonywane były w siedzibach Urzędu Gminy w Świeszynie pod adresem Świeszyno 71 oraz Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Niedalinie – Niedalino 29 A.

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie na podstawie upoważnienia nr 61/2024 z dnia 9 maja 2024 r. w składzie: Joanna Dunajewska – inspektor wojewódzki, osoba kierująca zespołem i Joanna Płachta – starszy inspektor wojewódzki.

Kontrolą objęto sposób realizacji wybranych zadań z zakresu wspierania rodziny, w szczególności zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, a także realizacja zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonej w dniach 27 – 29 kwietnia 2021 r. w Gminie Świeszyno.

Ustaleń dokonano na podstawie analizy dokumentacji dostępnej w Urzędzie Gminy w Świeszynie oraz w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Niedalinie, a także wyjaśnień udzielonych przez Wójta Gminy Świeszyno, Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niedalinie oraz wskazanych pracowników.

Akta kontroli str. 1 – 13

Działalność Gminy Świeszyno w zakresie pracy asystenta rodziny oceniam pozytywnie, w pozostałym zakresie pozytywnie z nieprawidłowościami³.

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz.177 z późn. zm.)

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477).

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

Wójtą Gminy Świeszyno jest Pan Marek Brzostko. W okresie objętym kontrolą funkcję Wójta Gminy Świeszyno sprawowała Pani Ewa Korczak.

Oceny dokonano na podstawie analizy sposobu realizacji przez Gminę Świeszyno następujących zadań z zakresu wspierania rodziny.

1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych bez wsparcia asystenta – monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Zgodnie z przekazanym wykazem w Gminie Świeszyno wszystkie rodziny przejawiające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, zostały objęte wsparciem asystenta.

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że w Gminie Świeszyno, w okresie objętym kontrolą, była 1 rodzina, w której została uruchomiona przez policję procedura „Niebieskie Karty”, która wpłynęła do ośrodka w marcu 2023 r. Wcześniej rodzina nie była znana pracownikom ośrodka, gdyż przeprowadziła się z Koszalina do Gminy Świeszyno, a ze środowiska zamieszkania matki nie napływały niepokojące sygnały. Z rodziną współpracował pracownik socjalny. Po powzięciu informacji o nieprawidłowościach w rodzinie (przemoc), nie przeprowadzono w rodzinie wywiadu środowiskowego i nie zaproponowano objęcia rodziny wsparciem asystenta. Stanowi to naruszenie art. 11 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Po zakończeniu procedury 5.06.2023 r. nie prowadzono monitoringu sytuacji rodziny, co było zgodne z obowiązującymi wówczas przepisami (przed nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej). Monitoring winien być prowadzony zgodnie z art. 176 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

2. Rodziny objęte wsparciem asystenta.

Z danych przedstawionych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeszynie wynika, że w okresie objętym kontrolą w gminie zatrudniony był 1 asystent rodziny. W okresie objętym kontrolą obejmował on swoim wsparciem 10 rodzin, a na dzień kontroli 9 rodzin. Analizie formalnej i merytorycznej poddano 9 przypadków rodzin objętych asystenturą w kontrolowanym okresie.

We wszystkich przypadkach przyznanie asystenta rodzinie następowało po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i złożeniu wniosku przez pracownika socjalnego. Plany pracy z rodziną były sporządzane niezwłocznie po przydzieleniu asystenta rodziny (w jednym przypadku brak planu – rezygnacja klienta z asystentury). We wszystkich 15 skontrolowanych planach pracy z rodzinami były one konsultowane przez pracownika socjalnego, który przeprowadzał wywiad środowiskowy w rodzinie. Plany pracy z rodziną zawierały wszystkie elementy wymagane ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Podczas kontroli analizie poddano 11 okresowych oceny sytuacji rodzin dokonanych przez asystenta. Wszystkie oceny zostały dokonane zgodnie z ustawowym terminem i były przekazywane podmiotowi organizującemu pracę z rodziną. W trzech przypadkach zakończono współpracę z rodziną, w jednym prowadzono trzymiesięczny monitoring. W dwóch przypadkach nie prowadzono monitoringu - w jednym przypadku w związku

z nieobecnością ojca w kraju, a w drugim przypadku w związku z brakiem zgody ojca na kontakt z pracownikami ośrodka (dziecko przebywało w pieczy zastępczej).

Merytoryczną pracę asystenta rodziny oceniono wysoko. Stosował różnorodne metody pracy z rodzinami, współpracował z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny m.in.: szkołami, sądem, poradnią pedagogiczno-psychologiczną, poradnią leczenia uzależnień, urzędem pracy, poradnią opieki zdrowotnej.

W kontrolowanym okresie w gminie nie było rodzin, które chciały skorzystać ze wsparcia asystenta w ramach ustawy o wsparciu kobiet i rodzin „Za życiem”⁴.

W wyniku powyższej analizy nie stwierdzono nieprawidłowości.

Podczas kontroli, w zakresie pracy asystenta rodziny, pouczono, aby:

- dokumentować próby wejścia w środowisko, które się nie powiodły.

3. Rodziny z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 10 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. Na dzień kontroli, w Gminie Świeszyno w pieczy zastępczej przebywało łącznie 12 dzieci z 7 rodzin. W dwóch przypadkach rodziny współpracowały z asystentem zarówno przed, jak i po umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

[tekst wyłączony z jawności]

Szczegółowej analizie poddano 2 przypadki rodzin z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej:

[tekst wyłączony z jawności]

Zgodnie z przeprowadzoną kontrolą dokumentów i oświadczeniem wójta Gminy Świeszyno, w kontrolowanym okresie, ośrodek otrzymał łącznie 40 zaproszeń do udziału w posiedzeniach dotyczących oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej. Uczestniczono w 8 posiedzeniach, w pozostałych nie brano udziału. Wysłano informacje o sytuacji rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Analiza dokumentacji 2 rodzin z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej objętych asystenturą pozwala stwierdzić, że w 1 przypadku 2 plany pracy z rodzinami były sporządzane zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W jednym przypadku plan pracy z rodziną nie został sporządzony, ze względu na rezygnację ojca w styczniu 2023 r. ze wsparcia asystenta rodziny i zaprzestanie działań zmierzających do odzyskania córki.

Akta kontroli, str. 14 – 110

4. Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

⁴ Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1923).

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że Gmina Świeszyno zapewniała wsparcie w formie:

- wsparcia terapeuty uzależnień i psychologicznego, prowadzonego przez psychologa zatrudnionego w Gminie Świeszyno, który jest dostępny raz w tygodniu w Centrum Kultury i Bibliotece Publicznej Gminy Świeszyno w godzinach od 9.00 do 11.00, a od stycznia 2024 r. w godzinach od 12.00 do 18.00. Dzieci i młodzież otrzymują wsparcie pedagogiczne w szkole (w każdej szkole w gminie zatrudniony jest pedagog). Dodatkowo w Szkole Podstawowej w Konikowie wsparcia dzieciom udziela też psycholog.
- mieszkańcy Gminy Świeszyno z nieodpłatnych porad prawnych mogą skorzystać w Starostwie Powiatowym w Koszalinie.
- pracownicy socjalni ośrodka podejmowali próby zorganizowania grup wsparcia dla rodzin, spotkań w celu wymiany doświadczeń oraz zapobiegania izolacji, prowadzili rozmowy na ten temat, zachęcali do udziału, jednak bez rezultatu. Głównym powodem braku zainteresowania udziałem w spotkaniach jest obawa i nieumiejętność dzielenia się problemami z osobami trzecimi. W dalszym ciągu pracownicy socjalni i asystent rodziny podejmują działania w celu utworzenia takich grup.

Informacje o możliwości skorzystania ze wsparcia specjalistycznego są przekazywane w ramach bieżącej pracy asystentów rodzin oraz pracowników socjalnych. Informacje te są również zamieszczone na stronie internetowej jednostki.

Akta kontroli, str. 117

5. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

W Gminie Świeszyno jest prowadzona Placówka Wsparcia Dziennego w Giezkowie na podstawie zezwolenia Wójta Gminy Świeszyno –w zakresie prowadzenia Placówki Wsparcia Dziennego w Giezkowie przez Stowarzyszenie „SOS Wioski Dziecięce w Polsce”. W związku z otwarciem filii placówki wsparcia dziennego Wójt Gminy Świeszyno wydał kolejne zezwolenie na prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego w Giezkowie z filią w Zegrzu Pomorskim przez Stowarzyszenie „SOS Wioski Dziecięce w Polsce”.

Placówka funkcjonuje w formie opiekuńczej, przeznaczona jest dla 30 dzieci (a od 2023 r. dla 60 dzieci). Działa w oparciu o regulamin organizacyjny - Załącznik nr 1 do uchwały nr 50/2022 Zarządu Stowarzyszenia „SOS Wioski Dziecięce w Polsce” z dnia 3 grudnia 2022 r. oraz statut Załącznik nr 2 do uchwały nr 50/2022.

Placówka przez pierwszy rok funkcjonowała 5 dni w tygodniu, a od 20 lipca 2023 r. funkcjonuje trzy dni w tygodniu (poniedziałki, wtorki i środy) w godzinach 13.00 – 17.00, co może ulegać zmianom w okresie ferii, wakacji czy innych dni wolnych od nauki. Filia funkcjonuje dwa dni w tygodniu (w czwartki i w piątki) w godzinach 13.00 – 17.00. Placówka spełnia wymagania lokalowe i sanitarne (dla obu obiektów).

Akta kontroli, str. 111 – 114

6. Realizacja zaleceń pokontrolnych.

W dniach 27 – 29 kwietnia 2021 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym w Gminie Świeszyno. Jednostkę oceniono pozytywnie. Wydano następujące zalecenie pokontrolne:

1. przedstawiać radzie gminy potrzeby związane z realizacją zadań, z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – **zalecenie zostało zrealizowane.**

W kontrolowanym okresie przekazywano Radzie Gminy Świeszyno sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny wraz z potrzebami, tj. za rok 2022 sprawozdanie przekazano 09.02.2023 r. i za rok 2023 sprawozdanie przekazano 13.02.2024 r.

Akta kontroli str. 115

Podsumowanie ustaleń kontroli:

1) stwierdzone uchybienia / nieprawidłowości:

- po powzięciu informacji o trudnościach opiekuńczo – wychowawczych w rodzinie brak przeprowadzenia w rodzinie wywiadu środowiskowego i dokonania kompleksowej analizy sytuacji rodziny szczególnie pod kątem jej funkcji opiekuńczo - wychowawczych celem przyznania rodzinie asystenta,
- brak monitoringu sytuacji dzieci z rodziny zagrożonej kryzysem.

2) przyczyny stwierdzonych uchybień / nieprawidłowości:

- mylna interpretacja przepisów.

3) skutki stwierdzonych uchybień / nieprawidłowości:

- brak pełnej wiedzy na temat sytuacji rodzin,
- niewystarczające wsparcie dla rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

4) osoby odpowiedzialne za stwierdzone uchybienia / nieprawidłowości:

- Wójt Gminy Świeszyno – były i obecny
- Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niedalinie, pracownicy socjalni.

5) uprawnienia jednostki kontrolowanej:

- zgodnie z art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.

6) wpis w książce kontroli:

- 1

7) wystąpienie otrzymują:

- Wójt Gminy Świeszyno,
- Wojewoda Zachodniopomorski

Zgodnie z § 15 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli kopia wystąpienia pokontrolnego zostanie przekazana do pani Ewy Korczak – byłej Wójt Gminy Świeszyno, która może w terminie 7 dni od dnia otrzymania

wystąpienia pokontrolnego, złożyć pisemne oświadczenie odnoszące się do stwierdzonych nieprawidłowości, za które ponosi odpowiedzialność w okresie objętym kontrolą.

W celu podniesienia efektywności pracy Gminie Świeszyno w zakresie wspierania rodziny
wydaję

zalecenia znaczące:

- 1) po powzięciu informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, przeprowadzać w niej wywiad środowiskowy i dokonywać kompleksowej analizy sytuacji rodziny szczególnie, pod kątem jej funkcji opiekuńczo - wychowawczych celem przyznania rodzinie asystenta – art. 11 ustawy,
- 2) prowadzić monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub z problemami opiekuńczo-wychowawczymi– art. 176 pkt 7

W przypadku braku zastrzeżeń do zaleceń pokontrolnych proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych.

Z upoważnienia
Wojewody Zachodniopomorskiego
Dawid Krystek
II Wicewojewoda Zachodniopomorski

Zespół inspektorów:
Joanna Dunajewska
Inspektor wojewódzki
Joanna Płachta
Starszy inspektor wojewódzki

Zastępca Dyrektora
Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego
Izabela Wojtczak – Sikorska

Klauzula anonimizacji

- A. **Zakres wyłączenia:** informacje mogące bezpośrednio lub w kontekście ujawnić dane osobowe osoby fizycznej.
- B. **Podstawa prawna wyłączenia i przetwarzania:** art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej(Dz. U. z 2022r poz. 902 – tekst jednolity), art. 5 ust.1. lit. B oraz art.6 ust.1 lit. C Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych, oraz uchylecia dyrektywy 95/46/WE
- C. **Osoba, która dokonała wyłączenia:** Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
- D. **Podmiot w interesie którego dokonano wyłączenia z jawności:** art. 8 ust. 5 w związku z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej: (osoby fizyczne)